

Kapitel I Allmän del

§ 4 Lokala avtal

mom. 1

Tillämpningsanvisning

Med anledning av familjeledighetsreformen har det gjorts ändringar i bland annat sjukförsäkringslagen, arbetsavtalslagen, lagen om tjänsteinnehavare i kommuner och välfärdsområden samt semesterlagen. I lagstiftningen finns det övergångsbestämmelser där det hänvisas till ikraftträdelse tidpunkten för ändringarna i sjukförsäkringslagen.

Bestämmelserna i detta moment (~~mom. 1 b~~) tillämpas om barnets beräknade födelsedatum är 4.9.2022 eller senare, eller om dagen då adoptivbarnet tas i vård är 31.7.2022 eller senare. ~~Se § 6 i underteckningsprotokollet till detta avtal.~~

Enligt § 12 (~~till 10.11.2022 § 13~~) mom. 1 i huvudavtalet iakttas inte huvudavtalets bestämmelser om avvikande avtal, om man i ett riksomfattande tjänste- eller arbetskollektivavtal genom egna särskilda bestämmelser har kommit överens om lokala avtal. I så fall tillämpas de särskilda bestämmelserna i det riksomfattande kollektivavtalet. En sådan särskild bestämmelse finns bl.a. i arbetstidskapitlet i detta avtal, § 3 (arbetstidsarrangemang). Också i dessa fall tillämpas bestämmelserna i § 12 (~~till 10.11.2022 § 13~~) mom. 2–4 i huvudavtalet, om inte något annat bestäms särskilt i till exempel § 3 i arbetstidskapitlet.

PROTOKOLLSANTECKNING, gäller under avtalsperioden 1.5.2025–29.2.2028.

I avvikelse från det som sägs ovan är det dock möjligt att ingå ett lokalt kollektivavtal om att måltider under arbetstid och deltagande i utbildning enligt arbetstidskapitlet räknas som arbetstid. Det är också möjligt att ingå ett lokalt kollektivavtal som avviker från § 4 mom. 2 punkt 5 (av läkare föreskrivna undersökningar) till den anställdas fördel.

Förhandlingar om en fortsättning på bestämmelsen förs inom ramen för arbetstidsgruppens arbete.

Se tjänste- och arbetskollektivavtalet om en förlängning av det kommunala huvudavtalet och vissa andra bestämmelser (27.5.2020).

Se huvudavtalet för kommun- och välfärdssektorn samt tjänste- och arbetskollektivavtalet om vissa frågor med anknytning till huvudavtalet (8.6.2022).

Kapitel II Löner

Allmänna bestämmelser

§ 7 Lönesättning

mom. 1

Tillämpningsanvisning

2. Val av lönepunkt från 1.6.2025

Lönepunkten väljs enligt kriterierna för respektive lönepunkt (se KT:s cirkulär 3/2024). Vid valet av lönepunkt ska den vägledande texten och utbildningskraven i respektive punkt beaktas.

Valet av lönepunkt påverkas av uppgifternas innehåll, det kunnande som uppgifterna kräver och det ansvar som hör till uppgifterna.

I en befattning kan det ingå uppgifter som hör till två olika lönepunkter, till exempel sakkunniguppgifter och krävande sakkunniguppgifter. Då är det inte fråga om en kombinationsbefattning som står utanför lönesättningen.

Den högre lönepunkten väljs om en del av uppgifterna uppfyller kriterierna för den lönepunkten (den vägledande texten), och den anställda har sådana uppgifter i genomsnitt minst en dag i veckan. Det är inte meningen att mängden sådana uppgifter ska bedömas för en enskild vecka eller månad utan för en längre period. Frånvaro såsom semester, sjukfrånvaro eller annan arbets-/tjänstledighet beaktas inte i bedömningen, utan den görs utgående från de uppgifter som skulle utföras om den anställda inte var frånvarande. Den tid som använts för uppgifterna är inte alltid den enda avgörande faktorn. Befattningen placeras i den högre lönepunkten om det inte är möjligt att tidsmässigt särskilja när den anställda utför uppgifter som hör till denna lönepunkt. Det kan till exempel vara fråga om att en anställd med arbetsledningsuppgifter också har substansuppgifter.

I lönebilagorna och lönepunkterna nämns också befattningar som ska placeras i bilagan och lönepunkten i fråga oberoende av det som sagts ovan.

Befattningen kan placeras i en högre lönepunkt om det kunnande och ansvar som krävs är så betydande att en högre lönepunkt är motiverad.

Kapitel III Arbetstid

Tid som räknas in i arbetstiden

§ 4 Arbetstid

mom. 2 Vissa specialsituationer

2 Restid

Den tid som används för resa räknas inte in i arbetstiden, om den inte samtidigt ska anses vara en arbetsprestation. Färden eller transporten från en avfärdsplats som den behöriga myndigheten eller chefen har anvisat till den plats där tjänste- eller arbetsuppgiften ska utföras och återresan därifrån till avfärdsplatsen räknas dock in i arbetstiden.

På arbetsgivarens skyldighet att förebygga alltför stor belastning som hänför sig till resande utanför arbetstiden tillämpas bestämmelserna i 10, 13 och 25 § i arbetarskyddslagen (738/2002) (hänvisningsbestämmelse).

Tillämpningsanvisning

Av den tid som använts för en tjänsteresa räknas endast den tid som åtgått för skötseln av tjänste- eller arbetsuppgifter in i arbetstiden. Om den anställda använt arbetstid till resor, förlängs arbetstiden inte med anledning av detta.

Arbetsresor från bostaden till arbetsplatsen och tillbaka räknas inte in i arbetstiden.

Vid tjänsteförrättningsresor räknas resor under arbetsdagen från ett arbetsställe till ett annat in i arbetstiden, förutsatt att resorna sker på billigaste sätt och längs den rakaste och snabbaste vägen. Begreppen tjänsteresa och tjänsteförrättningsresa definieras i VÄLKA bilaga 6 § 1.

Till exempel räknas beledsagande av en patient in i arbetstiden, men inte den anställdas återresa utan patienten.

När det är fråga om rekreationsresor för patienter eller vårdbehövande bör arbetsskiftsförteckningen göras upp så att den omfattar även den tid som tjänsteresan pågår. Restid som inte antecknats som arbetstid i arbetsskiftsförteckningen räknas inte in i arbetstiden, fränsett tid som har använts till vårduppgifter och liknande.

Genom ett lokalt kollektivavtal enligt § 12 i huvudavtalet kan man avtala om ersättning för restid utanför arbetstiden.

Ordinarie arbetstider

§ 6 Arbetstidsformer

mom. 2

Särskilda bestämmelser om arbetstiden finns för följande tjänsteinnehavar- och arbetstagargrupper:

1. tjänsteinnehavare och arbetstagare vilkas ordinarie arbetstid har ordnats på grundval av ett särskilt tillstånd med stöd av arbetstidslagen (§ 10)
2. tjänsteinnehavare och arbetstagare vilkas ordinarie arbetstid har ordnats på ett sätt som avviker från bestämmelserna i detta kapitel om arbetstid (§ 3)
3. anställda som omfattas av bilaga 7 (bilaga 7)

Protokollsanteckning, gäller 1.5.2025-29.2.2028

Arbetsgivaren och den anställda kan avtala om att den anställda övergår från bilaga 7 i SH-avtalet till allmän arbetstid eller periodarbetstid.

Om den anställda enligt avtal övergår från arbetstid enligt bilaga 7 till allmän arbetstid eller periodarbetstid, ska avtalet också innehålla en engångsersättning på minst 750 euro.

§ 9 Periodarbetstid

Ordinarie arbetstid mom. 1

I sådant arbete enligt 7 § i arbetstidslagen där arbetstiden ordnas som periodarbete är den fulla ordinarie arbetstiden högst 76 timmar 30 minuter under en 2 veckors period, högst 114 timmar 45 minuter under en 3 veckors period, **och** högst 153 timmar under en 4 veckors period **och högst 229 timmar 30 minuter under en 6 veckors period.**

Tillämpningsanvisning

Protokollsanteckning, gäller 5.9.2022–30.4.2025

Utöver vad som bestäms om ordinarie arbetstid i § 9 mom. 1, kan en arbetsperiod också vara 6 veckor. Den fulla ordinarie arbetstiden är då högst 229 timmar 30 minuter.

Med stöd av sin arbetsledningsrätt kan arbetsgivaren välja hur lång arbetsperiod som tillämpas.

Tillämpningsanvisning

Periodarbetstidens tillämpningsområde

Bestämmelserna om periodarbetstid kan tillämpas endast i de arbeten och verksamhetsenheter som nämns i 7 § i den arbetstidslag som gällde till 31.12.2019 (605/1996), såsom bl.a. sjukhus, omsorgsinrättningar, hälsocentraler, **barndaghem som håller öppet dygnet runt inklusive gruppfamiljedaghem och hem för handikappade, boenden med verksamhet dygnet runt för personer med funktionsnedsättning, sommarkolonier, flyktingcentraler** och servicehem för äldre samt inom hemservicen (ArbetstidsL 7 § 1 mom. 7 punkten). Periodarbetstid kan också tillämpas inom hemsjukvården och hemvården.

När arbetstiden ordnas för personalen står två alternativa arbetstidssystem till buds:

1. ett system i enlighet med 7 § i arbetstidslagen, om vilket det finns bestämmelser i denna paragraf, eller
2. ett system i enlighet med 5 § i arbetstidslagen, om vilket det finns bestämmelser i § 7 i detta kapitel.

Arbetsgivaren ska välja det arbetstidssystem som är det mest ändamålsenliga med tanke på verksamheten och skötseln av tjänste- eller arbetsuppgifterna. Angående arbetsskiftsförteckningen se § 28.

I periodarbete har arbetstiden per vecka eller per dygn inte definierats, och det är inte möjligt att särskilja övertidsarbete per dygn och övertidsarbete per vecka.

Tillämpningsanvisning, gäller till 4.9.2022 eller till början av följande arbetsperiod och från 1.5.2025.

Det är motiverat att använda en arbetsperiod som är längre än tre veckor endast när det behövs med tanke på verksamheten. Fyraveckorsperioder kan behövas kontinuerligt till exempel för en anställd som har deltidarbete eller i huvudsak nattarbete.

I periodarbete kan en fyraveckorsperiod användas tillfälligt när mer än en söckenhelg infaller under arbetsperioden. Under en sådan utjämningsperiod ska den anställda som söckenhelgsförkortning ges åtminstone en ledig dag som motsvarar en genomsnittlig arbetsdag.

Protokollsanteckning 5.9.2022–30.4.2025

Protokollsanteckningen ersätter de två sista styckena i den tidigare tillämpningsanvisningen under perioden 5.9.2022–30.4.2025.

När en eller flera söckenhelger infaller under en arbetsperiod, ges som söckenhelgsförkortning under utjämningsperioden lika många lediga dagar som antalet söckenhelger under arbetsperioden. Längden på en ledig dag motsvarar en genomsnittlig arbetsdag.

Om arbetsgivaren tillämpar en kortare arbetsperiod än sex veckor, ska minst en söckenhelgsledighet ges under arbetsperioden som en hel ledig dag. Eventuella andra söckenhelgsledigheter som infaller under samma arbetsperiod kan flyttas till följande arbetsperiod och då ges som hela lediga dagar. Se protokollsanteckningen i § 9 mom. 3.

Söckenhelgsledigheten ska antecknas i arbetsskiftsförteckningen.

Man kan ingå ett avvikande lokalt avtal om detta i enlighet med § 12 (till 10.11.2022 § 13) i huvudavtalet.

Om 5.9.2022 infaller mitt under en arbetsperiod, tillämpas denna protokollsanteckning från början av följande arbetsperiod.

Detta behandlas närmare i cirkulär 6/2022.

Arbetstiden under söckenhelgsperioder mom. 3

Under de arbetsperioder i vilka det ingår en i § 7 mom. 3 nämnd arbetstidsförkortande söckenhelg eller helgdagsafton är den ordinarie arbetstiden under perioden 7 timmar 39 minuter kortare för varje ovan nämnd dag än vad som bestäms i mom. 1 och 2. I deltidarbete förkortas arbetstiden under sådana arbetsperioder proportionellt så att den för varje arbetstidsförkortande söckenhelg minskas med den andel av 7 timmar 39 minuter som deltidarbetsperioden utgör av full arbetstid enligt mom. 1 och 2.

Om anställningen inte fortgår en enda full arbetsperiod, förkortas den ordinarie arbetstiden för varje arbetstidsförkortande söckenhelg eller helgdagsafton som infaller under anställningen så att förkortningen står i samma proportion till ovan i detta moment nämnda förkortning som anställningens längd står till en full arbetsperiod.

Exempel

Anställningen fortgår från måndag till följande veckas onsdag (10 kalenderdagar) och innefattar en söckenhelg. Den proportionella förkortningen på grund av söckenhelgen blir 10/14 (10 kalenderdagar/2 veckors arbetsperiod) x 7,65 = 5,46 timmar. Övertidsgränsen är 55 timmar 44 minuter.

Uträkning: $(5 \times 7,65 + 3 \times 7,65) - 5,46 = 38,25 + 22,9 - 5,46 = 55,74$ timmar, dvs. 55 timmar 44 minuter.

Protokollsanteckning 5.9.2022–30.4.2025

Söckenhelgsledighet

mom. 4

När en eller flera söckenhelger infaller under en **arbetsperiod sexveckorsperiod**, ges som söckenhelgsförkortning under utjämningsperioden lika många lediga dagar som antalet söckenhelger under arbetsperioden. Längden på en ledig dag motsvarar en genomsnittlig arbetsdag.

Om arbetsgivaren tillämpar en kortare arbetsperiod än sex veckor, ska minst en söckenhelgsledighet ges under arbetsperioden som en hel ledig dag. Eventuella andra söckenhelgsledigheter som infaller under samma arbetsperiod kan flyttas till följande arbetsperiod och då ges som hela lediga dagar. Se protokollsanteckningen i § 9 mom. **3 5**.

Söckenhelgsledigheten ska antecknas i arbetsskiftsförteckningen.

Man kan ingå ett avvikande lokalt avtal om detta i enlighet med § 12 (~~till 10.11.2022 § 13~~) i huvudavtalet.

~~Om 5.9.2022 infaller mitt under en arbetsperiod, tillämpas denna protokollsanteckning från början av följande arbetsperiod.~~

~~Detta behandlas närmare i cirkulär 6/2022.~~

Hur flyttad söckenhelgsledighet inverkar på den ordinarie arbetstiden

mom. 5

Under den arbetsperiod då den flyttade söckenhelgsledigheten ges förkortas den ordinarie arbetstiden med 7 timmar 39 minuter för varje söckenhelgsledighet som flyttats i enlighet med **protokollsanteckningen** i mom. 1. För en deltidsanställd förkortas arbetstiden under arbetsperioden i samma proportion som den deltidsanställdas arbetstid är kortare än 7 timmar 39 minuter.

~~Förläggningen av lediga dagar i periodarbete (§ 9 mom. 4)~~

~~Denna paragraf tillämpas inte på tjänsteinnehavare och arbetstagare i uppgifter som avses i 7 § 1 mom. 3 punkten i arbetstidslagen (605/1996), med undantag av trafikverk, och i allmänhet inte heller på sådana tjänsteinnehavare och arbetstagare som arbetar vid i 7 § 1 mom. 2 punkten i arbetstidslagen nämnda inrättningars byggnadsarbeten eller deras mekaniska verkstäder eller reparationsverkstäder. Det förutsätts att det till den trafikpersonal som avses i detta moment räknas endast sådan personal vars arbetstid också hittills har ordnats som periodarbete.~~

§ 10 Exceptionell ordinarie arbetstid

Om en tjänsteinnehavares eller arbetstagares ordinarie arbetstid med stöd av 39 § i arbetstidslagen har ordnats med avvikelse från lagens 5 §, iaktas bestämmelserna i tillståndet till undantag eller i ifrågavarande kollektivavtal i stället för bestämmelserna i detta kapitel, till den del bestämmelser uttryckligen anges i tillståndet till undantag eller i kollektivavtalet i fråga. **Överskridande av den kollektivavtalsenliga genomsnittliga ordinarie arbetstiden per vecka i syfte att verkställa ett tillstånd till undantag som beviljats av arbetarskyddsmyndigheten förutsätter ett lokalt kollektivavtal enligt huvudavtalet.** Till övriga delar iaktas bestämmelserna i detta kapitel.

§ 15 Mertids- och övertidsarbete i periodarbete under en avbruten period

Avbrott som planerats på förhand i arbetsskiftsförteckningen mom. 1

Tillämpningsanvisning

Om arbetsdagarna inte är fastställda, betraktas måndag–fredag som arbetsdagar. En söckenhelg som ingår i avbrottstiden betraktas som arbetsdag, vilket innebär att den ordinarie arbetstiden inte förkortas med söckenhelgsförkortning enligt § 9 mom. 3. En söckenhelg förkortar den ordinarie arbetstiden enligt § 9 mom. 3 när den står utanför avbrottet.

Om arbetstagaren är frånvarande hela kalenderveckan förkortas den ordinarie arbetstiden i arbetsperioden med 38 timmar 15 minuter.

I deltidsarbete är övertidsgränsen den samma som för dem som har full arbetstid.

Tillämpningsanvisningen tillämpas också på flyttad söckenhelgsledighet.

Protokollsanteckning 5.9.2022–30.4.2025

Tillämpningsanvisningen tillämpas också på flyttad söckenhelgsledighet.

§ 16 Övertidsersättning

mom. 1

För övertidsarbete betalas i penningersättning

1. en med 50 % förhöjd timlön för de 2 första timmarna övertidsarbete per dygn och en med 100 % förhöjd timlön för varje följande timme övertidsarbete per dygn, samt en med 50 % förhöjd timlön för de 5 första timmarna övertidsarbete per vecka och en med 100 % förhöjd lön för varje följande timme övertidsarbete per vecka och per dygn, eller ges motsvarande ledighet
 2. i periodarbete en med 50 % förhöjd timlön för de 12 första övertidstimmarna under en tvåveckorsperiod, för de 18 första övertidstimmarna under en treveckorsperiod och för de 24 första övertidstimmarna under en fyra- eller sexveckorsperiod samt en med 100 % förhöjd timlön för varje följande övertidstimme, eller ges motsvarande ledighet.
-

Protokollsanteckning, gäller 5.9.2022–30.4.2025

Det som sagts om fyraveckorsperioder i § 16 mom. 1 punkt 2 tillämpas också på sexveckorsperioder.

Om 5.9.2022 infaller mitt under en arbetsperiod, tillämpas bestämmelsen från början av följande arbetsperiod.

§ 23 Uträkning av timlön samt tidpunkten för ersättning i pengar eller i form av ledighet

Tidpunkten för ersättningar mom. 5

Penningersättning ska betalas och ersättning i form av ledighet ges senast under den kalendermånad som följer efter utförandet av det arbete som berättigar till ersättning. Om den ordinarie arbetstiden är fastställd för en längre period än en vecka, ska ersättningen ges under den kalendermånad som följer efter en sådan periods slut. Enligt överenskommelse med den anställda kan ersättning i form av ledighet dock ges ännu under de fyra följande kalendermånaderna. På samma sätt kan penningersättning betalas senare än vad som sägs ovan, när ersättning i form av ledighet som man avsett att ge inte har kunnat ges under den ovan bestämda tiden på grund av avbrott i tjänsteutövningen eller arbetet.

När en sexveckorsperiod tillämpas i periodarbete, betalas sådana arbetstidsersättningar som avses i § 18 och § 19 mom. 1–3 efter en period på tre veckor i enlighet med § 23 mom. 5. Ersättning i form av ledighet kan dock ges i enlighet med mom. 5 efter att sexveckorsperioden är slut.

Protokollsanteckning, gäller 5.9.2022–30.4.2025

När en sexveckorsperiod tillämpas i periodarbete, betalas sådana arbetstidsersättningar som avses i § 18 och § 19 mom. 1–3 efter en period på tre veckor i enlighet med § 23 mom. 5. Ersättning i form av ledighet kan dock ges i enlighet med mom. 5 efter att sexveckorsperioden är slut.

Om 5.9.2022 infaller mitt under en arbetsperiod, tillämpas bestämmelsen från början av följande arbetsperiod.

IV Övriga bestämmelser

§ 2 Övriga bestämmelser i anslutning till arbetsavtalsförhållanden *)

Arbetsgivaren får inte på något annat sätt än vad som föreskrivs i arbetsavtalslagen hindra eller begränsa arbetstagarens möjlighet att byta arbetsgivare.

Tillämpningsanvisning

Bestämmelsen träder i kraft 1.1.2023 och gäller denna avtalsperiod.

*) 2 § baserar sig på den förlikningsproposition som godkändes 3.10.2022.